

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA...

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, зареєстроване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Дому, на розі вулиць Річарда і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЖЕРТВИ ЗРАДИ Й ПРОВОКАЦІЙ.

Голосний "процес проти 17. Українців" у Львові скінчився засудом Василя Атаманчука та Івана Вербицького на кару смерті, а вісьмох інших обвинувачених на один до двох років в'язниці. Сімох обвинувачених звільнено від вини і кари.

Цей процес, як один з дуже чистих в Польщі процесів "за державну зраду", заслуговує теж на увагу, бо й він виявив чимало нового, що ясніше освітлює працю польсько-панського правосуддя, в якому одну з самих важливіших ролей грає шпіонаж і провокація.

Доки ситуація вимагала владати великих ворогів "ляха" й Польщі, українські пани, попи і підпани закликали всіх і вся на боротьбу з ними. Всі способи й засоби боротьби проти "ляхо-татарів" були тоді добрі.

В 1920 році організовано було Українську Військову Організацію, під керівництвом Євгена Коновальця, бувшого полковника військ У.Н.Р. Ця організація співпрацювала з диктатором Петрушевичем, але по вирішенні справи Східної Галичини (в березні 1923) розколотися на двоє.

Але змінилася ситуація, стабілізувалося польсько-панське корито і українські пани, попи та підпани, великі українські патріоти, потягнули до нього зі свинячою безсоромністю. Та залишилося це чимало молодих людей вірними благословенній колись тим українськими патріотами У.В.О., що продовжували свою давню діяльність.

Тому не дивно, що на процесі проти 17. Українців, яких обвинувачувано як членів У.В.О. за зраду держави і шпіонаж, а деяких ще й за участь у вбивстві шкільного куратора Собіньського, надкомісар поліції Станіслав Мітленер заявив, що

"... поліція довідалася з кругів української молоді, що між арештованими був і один з убойників".

А на дальші запити прокуратора той самий надкомісар Мітленер розповів все, що поліції відомо про У.В.О. і заявив іронічно, що в збірний інформаційний поліція має допомогу такі з самих українських кругів та що

"Дуже часто зголошують до поліції самі члени У.В.О. з ріжними інформаціями. Роблять це звичайно "слабкі ідеологи", або з інших причин. ТОМУ ПОЛІЦІЯ НЕ МУСИТЬ АЖ ТАК ДУЖЕ ДОБИВАТИСЯ ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ".

І на підставі таких інформацій та зізнань всяких негідних типів і провокаторів засуджено обвинувачених, хоч Атаманчукові і Вербицькому зовсім не доказано безпосередньої участі у вбивстві Собіньського.

А "золота молодь" українська, виховувана українськими патріотами в зраді, провокації і шпіонажі проти "свого народу" добре вислуговується всякому, хто лише заплатити або хоч за панський хвіст вцепитися дозволить.

Не дивно теж, що на тому-ж таки процесі один з обвинувачених, петлюривець, бригадир Юліан Головинський, склав таку декларацію:

"В своєму часі, як командир української бригади, причинився я до цього, що дві бригади перейшли на сторону Петлюри, котрий як відомо — заключив договір з поляками і разом з польською армією борючись проти червоної військ. Наслідком моєї політичної орієнтації мав я багато непримиренностей в українських кругах... По децільній раді амбасадарів з 15. марта 1923 р., що признала східні границі Польській Річч Паспосидній, визнавав я постійно гаду, що Українці повинні помирнитися з витвореними положеннями і подумати над уложенням мирного співжиття з польською суспільністю".

Це є декларація подлого зрадника. А з таких зрадників рекрутується вся петлюривщина. Це повинні згадати собі всі ті, що допомагають петлюривцям у їхній негідній зрадницькій роботі.

На процесі виявився ще й такий скандал. Оборонець, адвокат Леа Ганкевич запитав поліційного агента Будного, чи не знає він, як дістався в руки поліції приватний лист д-ра Гарасимовича зі Стрия до д-ра Ганкевича у Львові, що відноситься до "алібі" обвинуваченого Атаманчука. З літньої оборонця д-ра Ганкевича і відповідей поліційного агента Будного виявилось, що цей лист дала поліції Марія з Гришаків Ермакова, що була мундантою у д-ра Ганкевича, а колись вона була нареченою Будного. Отже до того дійшла "золота молодь" українська, що шпіоную для польсько-панської поліції навіть в українських адвокатів-оборонців і краде документи для поліції. Жаль, що суд не дозволив д-рові Ганкевичові розкрити того негідного способу поліційної шпіонажі. Але сам Ганкевич має докази, що його "українська мундантка" мала звязки з поліцією і через це прогав її з роботи.

Ось що виховують українські патріотичні пани, попи і підпани як в старому краю, так і тут за морем. Засуджені є жертвами їхньої зради й провокації. І буде тих жертв ще більше до того часу, поки самих зрадників й провокаторів не досягне тверде революційне правосуддя українських працюючих мас.

Є ЩЕ ТАКІ, ЩО ПИТАЮТЬ.

Десять років минуло від того часу, як започаткувалася в Канаді наша культурно-освітня організація — Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім. Здається, що нема в Канаді таких українських людей, що не чули-б про нашу організацію та не бачили її праці. Здається, не треба оцінювати, щоб бачити наслідки її роботи. Їх можна бачити незброєними очима.

А проте є такі люди, що питають: "Ну, й що та ваша організація доброго зробила?" Неначе вони не бачуть. Вони добре бачуть, але питають. Застають у одиницю й закидують питаннями.

Я таким цікавим людям скажу би: Чому ви питаєте однієї? Ви підіть до Українських Робітничих та до Фармерських Домів і пригляньте власними очима до тієї роботи, яку робить членство тієї організації, й то робить самотужки без пани, без великих вчених. Ви помяндруйте по всіх великих містах Канади, по майнерських кемпах, всюди, де тільки живе більшість гуртами українське робітництво, а побачите, що там наша організація робить. Ви підіть в ті фармерські місцевості, які хоч недавно ще злучилися з ТУРФДімом, а порівняйте їх роботу з тою, яку уважають себе незалежними, а на ділі є під проводом якого небудь егомодія з якоїсь секти.

Ви тоді, якщо схочете справді шире дивитися, побачите, що зробила й що діла робить наша організація. Ще так недавно тисячі робітничих оповіть були страшною темнотою й деморалізацією, не знаючи кращого життя. Коло них наживалися ріжні більш і менші паразити, а поза очі, а часами й в очі з них сміялися. Пул-руми, домі картраїства були переповнені, а ціліційні суди та адвокати мали неабиякий прихід.

Порівняйте той стан нашого робітництва за перд десять літ тому назад з нинішнім станом? Пошукайте тепер і скажіть, де ті робітники зараз? Я скажу, зараз величезний процент з

них є найкращими членами наших організацій — ТУРФДіма і Р.З.Т. Сліпі тільки цього не бачуть. Багато з тих робітників хоч не є ще членами наших організацій, то все-ж таки — відвідуючи наші концерти, представлення, мітінги, слухаючи палкі саова промовців, читаючи наше повчаюче друковане слово, стали іншими людьми, змінили свій спосіб життя — і в цьому заслуга нашої організації ТУРФДіма.

Наша організація вирвала з темноти й невідомості тисячі українських робітників та фармерів. Вона облагородила їхне родинне життя, внесла щастя в їхні бідні, але чесні хати. Скільки родичів радіють нині, бачучи, як їх діти на сцені перед численною публікою грають, співають, декламують прекрасні вірші? Приведіть на ці концерти саіного, але із здоровим слухом і розумом, а він вам, видючим саіпцям скаже, що наша організація зробила.

Так, наша організація дуже багато зробила для тих, хто з тієї роботи скористав і від її оцінити. Вона високо піднесла рівень культури працюючого українського народу. Вона, просвічуючи своїх членів, вирвала їх з нужди і показала, як, заробляючи тяжко, можна все-ж таки краще жити й боротися за це краще життя. Нині наша організація починає говорити про вищу школу-для працюючих, про кооперативи. Коли починає говорити, то наговорившись, нащупавши грунт, вона візьметься й за це діло.

Нині, в десяту річницю існування Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім, ті, що не є ще його членами повинні не питати, що наша організація зробила, але ставати її членами і разом працювати. А тоді організація зробить ще й те, чого вона на їх думку ще не зробила.

Тому не питайте, товариші робітники й фармери, але ставайте в ряди нашої організації задля творення кращого життя для себе й своїх дітей. Вегревіна, Ата. Вегревінець.

БІЛЬШЕ УВАГИ ДЛЯ МОЛОДІ.

В житті наших організацій є одно надзвичайно болюче місце, за лікування якого, з переходом на другий десяток існування ТУРФДіма, треба взятися обовязково і негайно.

Маю на думці ту частину молоді, що підіршили, лишає нас. Слідуючи за її життям пісяя того, як вона залишила організацію, та розмовляючи із багатьома з них, я прийшов до заключення, що більшість їх покинула організацію в часі свого духового перелому, в стадії критицизму.

Тяжка боротьба з недостатками, ріжнородними ворогами то-що, і брак інтелектуальних сил не дозволяли нам в минулому десятиліттю повести працю серед молоді так, як цього ми бажали. Ми не могли задолжити багатогострих життєвих вимог нашої молоді і вона задовольняла їх на вулиці, в буржуазній школі, театрі, годувалася дешевою літературою та пресою.

Багато блахману, отруї та фальшивих вартостей прийняла вона за чисту монету, а це стало складовою частиною її світорозуміння.

Але коли, пізніше, вона береться за перевірку того свого світорозуміння, блахман, отруя і фальшиві вартости дають відітчу свою життєву непридатність і в цьому заключається корінь критицизму. Починається стадія виринання старих, непригожих вартостей і засвоєвання нових, що ми називаємо "шуканням".

В нинішній час, час перемиїни суспільних вартостей, на грані нового життя, криза ця в молодих душах прибирає аж надто гострий характер. І чим глибша душа, тим тяжче приходить до розриву звичайний спосіб життя.

Безцілісність, незадоволення з життя, шукання забуття, хвтанія за моменти і приписування їм вартости самого життя проявляються зараз серед такої молоді аж надто гостро.

А скільки марнування життєвої сили, нищення організму, та безповоротних упадків потягає за собою ця стадія, це знає кожний, хто переживав її. В душевному хаосі бліднуть тоді всі світлість. Тож не диво, що велика кількість молоді кидає в той час організацію, а поповни в обійми розкладаючого суспільства, більше до нью не вертає.

За усунення цієї недостатці з наших рядів треба взятися рішучо і негайно. Розуміється, щоб усунути цю недугу, треба усунути причини, що породжують її. А що причини ті лежать в основі пачуючого нині ладу, то справа ця представляється не "легко". Та все таки на цьому полі треба зробити все, що лише можливо.

І так, по перше — слід усунути недостатці в нутрі наших організацій, що сприяють попадати молоді під небажані впливи. До таких належать суперечности, які існують між молоддю та старшими товаришами, світопринимання та регування на життя, які в більшости випадків є ще християнські. Старші, в обличчі розкладаючого буржуазного суспільства, в обличчі загальної деморалізації, яка ціхує його, дуже часто приписують суто акастичні рецепти для поведінки молоді, а які самі собою мають відворотні наслідки, та відтовхують молодь від організації.

Визначення посередньої лінії між тими двома крайностями і поведінка по ній молоді — мусять бути виконані. Друге: треба слідити за ду-

ховою поживою молоді та старатися керувати вибором її. А щоб це зробити, треба поставити на належну висоту діточі бібліотеки, тоб-то заповнити їх здоровою літературою.

Третє: а) слідити за життям і переживанням молоді. Учителі та інструктори мусять мати завжди на увазі, що мають до діла з молоддю, якій щедливо в школі і на вулиці вицілюють певну дозу фальшивих понять; б) достоянчу молодь познайомити, що таке стадія критицизму, та які причини породжують її.

А це вже буде одним кроком до усунення кризи. Цим ми можемо удекшити муки завмирання старих, а народження нових вартостей, та до певної міри змінити в нашу користь наслідки цієї "фатальної недуги". Тимбільш, що недуга ця, крім своїх від'ємних сторін, має ще й ту прикмету, що штовхає свою жертву до діяльності і підшукування цінностей. Так, що наслідки її при вмілїм керуванні молоддю рішуче не сміють бути такі, які ми маємо зараз.

ЩО МИ ТОМУ ВИННІ?

Ви можете дурити деяких людей весь час, всіх людей через якийсь час, але ви не можете всіх людей дурити завжди.

(Не ангальська приповідка, а слова Лінкольна.)

В нашому доморозломому націоналістичному таборі загудило як у гніді шершеней, в яке хтось запав сукатий патик. Зійшлися на чорну раду парків рабін і великі своїм перекам ударити в давні тревоги: Революція на пятах! Hannibal ante portas!

Для нас це не дивинця. Люде, котрим не везе, звичайно денеруються і шукають жертвних козлів, щоб на них свою злість скропити, замість шукати причини невдач в собі самих, в своїй нездарості чи нерозумінню засад здорового хлопського розуму.

Бо скажіть собі правду в очі, чи то ми може винні, що батьки Союзу Народів обіцали були людям рай на землі, а замість того прийшло: пекло, голод, нужда й страхоті нові світової війни?

Або ми може винні, що пан Вилсон плав араву про самостійність народів повсюдної Європи "в ентографічних межах", а на ділі поробив опереткою "національні республіки", що мусять так тягцювати, як їм наказують американські капіталісти?

Що ми тому винні, що замість ідеальної національної господарки в національній Європі та інших країнах прийшла знаменита спекуляційна економічна політика з безперечною низкою злодійств і систематичним випроудуванням на рідних багатцв світовим капіталістам?

Що ми знову винні, що зараз таки по створенню Ліги Націй, її головних творців і ідолів націоналізму, признано звичайніськими національними зрадниками й найгіментами капіталізму а в десятому, квітнімому році повстання Ліги Націй безумисно вилітється їх туди, де, мовляв, і дідько до-

ві, перший віцепрезидент; І. Воронка, майнер, другий віцепрезидент; Т. Дачків, фінансовий агент, секретар - скарбник; Н. Шпачинський, пльомбер; П. Скорупський, майнер і І. Солянчик, друкар. Всі вони з Едмонтону. С. Васкана наизавають в проспекті ще й "промотором", тоб-то тим, що організував цю компанію.

Відколи Васкана став "фінансистом" і де в нього вваляся фінанси, не знаю. Не знаю також, чи Дачків є в нього фінансовим агентом, чи в кого іншого. Але знаю, що Васкана послала компанія, як свого агента, між майнерів продавати шері. Він дуже розхвалював свою компанію і майбутній "овечий ренч", який, після його слів, має зробити багачем когось, хто купить шер. Але як Васкан не перекопував майнерів про великий доброту, що їх чекає тоді, як вже буде той "овечий ренч", то мені виглядало, що він сам в це не вірив, як не вірив колись в те золото, на яке він продав шері.

Я радів би тим, що купують шері цієї овечої компанії, щоб вони перше розпитали Васка-

на, чи буде з них така сама корість, як з тих шерів, що він продав колись на золото. З золота вишпор "шпик", то-ж кожний майнер повинен перше добре подумати, кому він дав свої гроші, щоб потім не жалувал.

Американський та ангалійський робітничі обговорювали про капітана Волтера Гинчандіфа та Есі МекКей, що пару днів тому цустилися переатіти Атлантийський океан й десь пропали.

— Американці зробили машину і таки Англієць не міг переатіти, — говорив Американець.

— Тому, що машина нездала, — відповів Англієць з докором.

— Машина добра, але не добрий летун. До американської машини треба й американського летуна, — доказував Американець.

— Що ти говориш? Американці нездібні відочого.

— А хто виграв війну?

— Ми, Бритійці!

— Американці!

— Бритійці!

— Америк...

— Ти брешеш!

— Ти самий бреш...

На цім вже докінчили кулаками, зачервонивши свої "національні" обличчя власною кровю.

Ще відноситься і до "наших".

Один вінніпегський суддя заявив підчас росправи обвинувачених в рабунку, що "преса наробляє кримінальників" тим, що друкує ріжні криміналістичні оповідання та новелі.

Отже з цього ясно, яку то "ширу", "народно" та "освітню" працю сповняє т. з. "американський" і "понадклясовий" преса.

Що ми тому винні, що деякі найлітні фармери в Канаді зложили минулої осені (і це складують) на руки панів поверх 10,000 доларів для жертв повені в Галиччині, а інші діляться тепер по братерськи ріжні виборчі гієни?

Що ми діла тому винні, що анатокі-економісти одноглідно твердять, що ніякий часом не годен удержатися без платних оголошень, хіба що дістає якийсь "геліе" і таємні "сиродкі матеріяльні", а націоналістична преса живе вже довго таким "духом божиім".

Що ми, нарешті, винні, що вже й найбільш темні в цілому культурному світі прозорі й діла чекають нагоди, щоб екиснути непаневне ярмо, накілене їм гуртком варіятів і злочинців?

Те саме діється тепер і в Канаді й "кадри замотиліченні Галиччянів", як це панки наизавають українських робітників, маліють з кожним днем. І щоб затримати при собі ще останніх Мотіканів, панове націоналісти маліють їм дідька на стіні в постаті "плачених агентів Москви".

Ні, вельмипановні панове націоналісти, проти води плоти не можна й тому прийміть нашу раду, яку впрочім ми вам вже давно казали:

Не тратьте куме сили, спускайтеся на дно... бо іншої ради немає і ми тому не винні!

Не націоналіст.

ВІД ЗОЛОТИХ КОПАЛЕНЬ ДО ОВЕЧОГО РЕНЧУ.

Компанія золотих "клеїмів" в місті Едмонтоні свого часу розпроудували шері на золоті терени, на захід від Едмонтону, в дистрикті Едсон, і вдалося її одурити деяких владових робітників. Дехто купував ці "клеїми", бо гадав, що в такій легкій спосіб зможе швидко забагатіти. Але пізніше переконалися "шеровці", що це обман, а більш нічого. І так так не почастило декому в легкій спосіб забагатіти.

Та й сама компанія в це золото не вірила, але вірила в легковірність робітників, котрі купували "золоті шері".

Зараз, здається, ця сама компанія перерганізувалася в "компанію овечого ренчу" і розпроудує шері між робітниками, щоб в цей спосіб дійти до "проспериті", себто до добробуту.

Ця компанія називається "Alberta Ranching & Development Company, Limited" а її директорами є самі Українці: І. А. Виничук, купець і торговець худобою, президент; С. Васкан, фінансіст (бігме, так написано у їхньому проспекті, що надрукований в ангалійській мо-

на, чи буде з них така сама корість, як з тих шерів, що він продав колись на золото. З золота вишпор "шпик", то-ж кожний майнер повинен перше добре подумати, кому він дав свої гроші, щоб потім не жалувал.

ЗАМІТКИ.

"Національна свідомість".

Американський та ангалійський робітничі обговорювали про капітана Волтера Гинчандіфа та Есі МекКей, що пару днів тому цустилися переатіти Атлантийський океан й десь пропали.

— Американці зробили машину і таки Англієць не міг переатіти, — говорив Американець.

— Тому, що машина нездала, — відповів Англієць з докором.

— Машина добра, але не добрий летун. До американської машини треба й американського летуна, — доказував Американець.

— Що ти говориш? Американці нездібні відочого.

— А хто виграв війну?

— Ми, Бритійці!

— Американці!

— Бритійці!

— Америк...

— Ти брешеш!

— Ти самий бреш...

На цім вже докінчили кулаками, зачервонивши свої "національні" обличчя власною кровю.

Ще відноситься і до "наших".

Один вінніпегський суддя заявив підчас росправи обвинувачених в рабунку, що "преса наробляє кримінальників" тим, що друкує ріжні криміналістичні оповідання та новелі.

Отже з цього ясно, яку то "ширу", "народно" та "освітню" працю сповняє т. з. "американський" і "понадклясовий" преса.

Що ми тому винні, що деякі найлітні фармери в Канаді зложили минулої осені (і це складують) на руки панів поверх 10,000 доларів для жертв повені в Галиччині, а інші діляться тепер по братерськи ріжні виборчі гієни?

Що ми діла тому винні, що анатокі-економісти одноглідно твердять, що ніякий часом не годен удержатися без платних оголошень, хіба що дістає якийсь "геліе" і таємні "сиродкі матеріяльні", а націоналістична преса живе вже довго таким "духом божиім".

Що ми, нарешті, винні, що вже й найбільш темні в цілому культурному світі прозорі й діла чекають нагоди, щоб екиснути непаневне ярмо, накілене їм гуртком варіятів і злочинців?

Те саме діється тепер і в Канаді й "кадри замотиліченні Галиччянів", як це панки наизавають українських робітників, маліють з кожним днем. І щоб затримати при собі ще останніх Мотіканів, панове націоналісти маліють їм дідька на стіні в постаті "плачених агентів Москви".

Ні, вельмипановні панове націоналісти, проти води плоти не можна й тому прийміть нашу раду, яку впрочім ми вам вже давно казали:

Не тратьте куме сили, спускайтеся на дно... бо іншої ради немає і ми тому не винні!

Не націоналіст.